

in.ihned.cz/zahranici

kolik staveb vláda opravila. Stará mešita u vchodu do komplexu je typickou ukázkou původní arabské syrově jednoduché architektury, vycházející především z nedostatku stavebního materiálu. Budovou, která nejvíce připomíná zašlou slávu bývalé metropole, je palác Sáada bin Saúda, jednoho z předchůdců dnešního krále. Patřil k největším ve městě a restaurátoři ho opravili do původní podoby.

WWW.SWOLANDER.NET

Písemné známky o Diráje jako velkém saúdkém sídle jsou z poloviny patnáctého století, ale do národní saúskoarabské mytologie vstoupila v roce 1818. Saúďové totiž svým vlivem a rozpínavostí začínali ohrožovat nadvládu osmanských sultánů. Mehmed II. tak proti nim vyslal trestnou výpravu, složenou z tureckých a egyptských vojáků. Po půlročním obléhání nakonec obránci Diráje před mnohonásobnou přesilou kapitulovali. Zničené město pak už nikdy nebylo obnoveno, zůstalo neobydlené. Hlava saúdkého rodu Abdalláh skončila v Istanbulu na popravišti.

Rijád, luxusní metropole

Centrum saúdké moci se později přeneslo jen o třicet kilometrů dál. Tam, kde je dnes. Do Rijádu. Kontrast současné metropole se starou opuštěnou oázou je obrovský. Rijád je reprezentantem změn, které do království přinesla ropa. Po širokých bulvárech jezdí americká a japonská auta, pětihvězdičkové hotely se střídají s budovami všech možných bank a velkých nákupních center. Symbolem

moderního Rijádu jsou dvě věže. Prosklená Kingdom Tower má přes tři sta metrů, nedaleká Fajsalíja dvě stě padesát. Pokud zrovna nezuří písečná bouře, což je v Rijádu dost často, pohledy z vyhlídkové plošiny stojí za to.

Z historie se toho v tomto pětimilionovém městě mnoho najít nedá. Ostatně není divu, ještě na začátku minulého století zde stála jen pevnost, několik domů a městská zeď.

Stará pevnost: muzeum a popraviště

Výjimkou je pevnost Masmak, další důležitá lokalita v saúdkých dějinách. Ta překala a je z ní muzeum. V roce 1902 se o ni strhla rozhodující bitva mezi klany Saúdu a Rašídů. Ti první zvítězili, dobyli celé město a už jim zůstalo.

Pevnost se zachovala v téměř původním stavu. Včetně dřevěných bran a čtyř pozorovacích věží. Uvnitř je výstava fotografií, které zachycují, jak vypadal Rijád na začátku minulého století. Stejně jako do Diráji a většiny hlavních památek je i do pevnosti vstup zdarma.

Pevnost si většina cizinců, která do Rijádu přijede, prohlídí i z jiného důvodu. Byť se v tomto případě jedná o turistiku poněkud morbidní. Náměstí Dirá, které se rozprostírá před pevností, je místem poprav. Na základě přísných islámských zákonů vynášejí soudy za prokázanou vraždu či pašování drog trest smrti. Popravu vykonává kat mečem právě u sloupu na tomto náměstí, většinou v pátek po hlavních modlitbách.

Saúdká Arábie je země, kde člověka islám provází na každém kroku. Obchody a restaurace v čase modliteb vždy přibližně na půl hodiny zavírají. Ženy musejí nosit dlouhé černé závoje zvané abáje. Speciální náboženská policie dohlíží na dodržování všech zákonů a když kupříkladu v autě či v restauraci natchytá muže a ženu, kteří nejsou v žádném příbuzenském svazku, končí to obvykle

FOTO: MARTIN NOVÁK

Kingdom Tower, jedna z dominant Rijádu.

UBYTOVÁNÍ A JÍDL

Ve velkých městech, jako Rijád, Džidda či Chubár, je dostatek hotelů všech cenových kategorií. Velké řetězce jako Marriott, Hyatt, Sheraton, Hilton, Holiday Inn nebo Inter-Continental provozují hotely po celé zemi. Levné ubytovny bývají často obsazeny Filipínci, Indý či Pákistánci, kteří v zemi pracují. V menších městech je ubytovacích kapacit méně. Levnější hotely neubytovávají samostatně cestující ženy. V některých hotelech, ale i obchodech nejsou přijímány americké dolary vytištěné před rokem 1996.

Levné restaurace nabízejí indická a libanonská jídla. Přestože je Saúdká Arábie konzervativní islámskou zemí, místní nalezli zálibu v amerických fastfoodech. Jídlen Mc'Donalds, Kentucky Fried Chicken, Hardee's, Dairy Queen či kaváren Starbucks je všude

plno. Díky množství filipínských dělníků je v Rijádu řada výborných restaurací s filipínskými specialitami (např. Manila Plaza ve staré čtvrti Basá).

Autentická saúdká kuchyně neexistuje, v minulosti obyvatelé této chudé a drsné oblasti

prežívali často jen díky velbloudímu masu i mléku a datlím. Právě ty jsou vlastně jedinou ryze saúskou kulinářskou specialitou, k mání v nejrůznějších podobě a úpravě. Vyhlášeným obchodem je Kingdom Dates

(Datlové království) na hlavní rijádké třídě Olája.

Rijádké věže Kingdom Tower a al-Fajsalíja skrývají v útrobach luxusní restaurace s evropskou kuchyní. Hlavním městem gastronomie je ovšem Chubár, kde jsou údajně nejlepší a nejrozmanitější restaurace v zemi.

